

İlkokul 4. Sınıf Öğrencilerinin Sesli Okuma Prozodileri ve Okuduğunu Anlama Düzeyleri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi *

Investigation of the Relationship Between Reading Prosody and Reading Comprehension Levels of Primary School 4th Grade Students

Süleyman Erkam SULAK ¹

Yasemin SÖNMEZ ²

Geliş Tarihi: 12.09.2019 / Düzenleme Tarihi: 11.10.2019 / Kabul Tarihi: 20.10.2019

Özet

Prozodi, dilin melodisidir. Okumaların melodik olması, akıcı okuma ve okuduğunu anlama becerilerini olumlu yönde etkilemektedir. Bu araştırmada ilkokul 4. sınıf öğrencilerinin prozodik okuma becerileri ile okuduğunu anlama becerileri arasındaki ilişkinin incelenmesi amaçlanmıştır. Araştırma tarama modelinde gerçekleştirilmiştir. Araştırmanın çalışma grubunu Bartın ilinin bir ilkokulunda 2016-2017 eğitim öğretim yılında öğrenim gören 25 ilkokul 4. sınıf öğrencisi oluşturmaktadır. Çalışmada öğrencilerin prozodik okuma becerilerini ölçmek amacıyla veri toplama aracı olarak Keskin, Baştuğ ve Akyol (2013) tarafından geliştirilen “Prozodik Okuma Ölçeği” kullanılmıştır. Öğrencilerin prozodik okuma becerilerinin belirlenmesi amacıyla Türkçe ders kitabında yer alan “Ladesçi” isimli metinden yararlanılmıştır. Öğrencilerin okuduklarını anlama becerilerinin ölçülmesi amacıyla Sulak (2014) tarafından geliştirilen “Edison Ampulü Buluyor Metni Okuduğunu Anlama Testi” kullanılmıştır. Araştırma verilerine Man Whitney U, Kruskal Wallis analizleri uygulanmış, Spearman's rho katsayısı hesaplanmıştır. Veriler 0.05 anlamlılık düzeyinde test edilmiştir. Ayrıca tanımlayıcı istatistiklerden yararlanılmıştır. Araştırmada, öğrencilerin prozodik okuma düzeyleri ile okuduğunu anlama düzeyleri arasında zayıf düzeyde, pozitif ve 0.05 manidarlık düzeyinde anlamlı bir ilişki olduğu ($r=0,424$; $p<0,05$); çalışmaya katılan 25 ilkokul 4. sınıf öğrencisinden 7 (%28) tanesi prozodik okuma beceri düzeyi bakımından yetersiz iken, 18 (%72)'si yeterli düzeyde olduğu; öğrencilerin prozodik okuma becerileri üzerinde cinsiyetin bir etkisi olmadığı; prozodik okuma becerilerinin 1 dakikada okunan kelime sayısına göre anlamlı farklılık gösterdiği sonuçlarına ulaşılmıştır.

Anahtar kelimeler: Akıcı okuma, Okuduğunu anlama becerisi, Okuma prozodisi

Abstract

Prosody is the melody of language. Melodic readings positively affect fluent reading and reading comprehension skills. In this study, it is aimed to investigate the relationship between prosodic reading skills and reading comprehension skills of primary school 4th grade students. The research was carried out in screening model. The study group of the study consists of 25 primary school 4th grade students in a primary school of Bartın in the 2016-2017 academic year. In this study, z Prosodic Reading Scale geliştiril developed by Keskin, Baştuğ and Akyol (2013) was used as a data collection tool to measure students' prosodic reading skills. In order to determine the prosodic reading skills of the students, “Ladesçi çi text in Turkish textbook was used. Ak Edison Bulb Finds Text Reading Comprehension Test geliştiril developed by Sulak (2014) was used to measure the comprehension skills of the students. Man Whitney U, Kruskal Wallis analyzes and Spearman's rho coefficient were calculated. Data were tested at 0.05 significance level. In addition, descriptive statistics were used. In the study, there was a significant positive correlation between prosodic reading levels and reading comprehension levels of students ($r = 0.424$; $p < 0.05$); Of the 25 primary school 4th grade students, 7 (28%) were inadequate in terms of prosodic reading skills and 18 (72%) were in sufficient level; that gender has no effect on students' prosodic reading skills; it was concluded that prosodic reading skills differed significantly according to the number of words read in 1 minute.

Keywords: Fluent reading, Reading comprehension skills, Reading prosody

Giriş

Bilgi edinmenin en önemli kaynaklarından biri olan okuma, okulun ilk yıllarında kazanılan, zamanla geliştirilen ve hayat boyu kullanılan becerilerden biridir. Yapılandırmacı yaklaşıma göre okuma “Bireyin ön bilgileri ile metindeki bilgileri bütünleştirerek yeni anlamlar oluşturduğu aktif bir süreçtir.” (Güneş, 2009, s. 3). Bu süreçte okuma, yazarın duygu ve düşüncelerini bir metin şeklinde okuyucuya iletmesi bakımından bir iletişim aracıdır (Temizkan, 2007, s. 20). Bu iletişimin

* Bu çalışma 3. Kıbrıs Uluslararası Eğitim Araştırmaları Kongresi'nde (7-10 Aralık 2017) sözlü bildiri olarak sunulmuştur

¹ Dr. Öğr. Üyesi, Ordu Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Temel Eğitim Bölümü, Ordu, Türkiye

E-posta: erkamsulak@gmail.com, Orcid ID: 0000-0003-4042-891X

² Arş. Gör., Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Doktora Öğrencisi, Ankara, Türkiye

E-posta: yaseminsonmezsonmez@gmail.com, Orcid ID: 0000-0003-2148-0122

problemsiz olması yazarın anlamlı ve doğru yazması ile okuyucunun okuma becerisini etkili kullanmasının uyumuna bağlıdır.

Okuma esnasındaki duraklamalar, kelimenin yanlış seslendirilmesi, noktalama işaretlerine uyulmaması, dilbilgisi kuralları gibi değişkenler metinden çıkarılması gereken anlamda kaymaya ve bazen tamamen bambaşka bir anlamaya neden olabilmektedir. Bu sebeple okuduğunu anlamının gerçekleştirilebilmesi için kelime tanımanın ve seslendirmenin tam anlamıyla öğrenilmiş olması oldukça önemlidir. Aynı zamanda seslendirme ve kelime tanımanın uyum içinde olması gerekmektedir.

Ulusal Okuma Paneli'nde (NRP) (2000'den akt. Yamaç, 2014, s. 632) okuma öğretiminde fonemik farkındalık, fonetik, kelime hazinesi, anlama ve akıcılık olmak üzere beş önemli öğeden bahsedilmiştir. Bu öğelerden akıcı okuma Akyol'a (2006, s. 4) göre "Noktalama işaretleri, vurgu ve tonlamalara dikkat edilen, geriye dönüş ve kelime tekrarına yer verilmeyen, heceleme ve gereksiz duruşlar yapılmayan, anlam ünitelerine dikkat edilerek, konuşurcasına yazılan okuma" dır. Tankersley (2005, s. 44'ten akt. Ulusoy, Ertem ve Dedeoğlu, 2011) ise okumada akıcılığı "Metni doğru olarak, pürüzsüz bir şekilde ve çabuk bir biçimde, ifadesini vererek, uygun kelime gruplarıyla ve iyi bir anlama seviyesiyle okuma becerisi." olarak tanımlayarak anlama seviyesinin de akıcılığa dâhil olduğunu belirtmiştir. Akıcı okumanın, *konuşma hızında okuyabileme, doğru okuyabilme ve prozodik veya uygun bir ifade ile okuyabilme* olmak üzere üç anahtar elementi bulunmaktadır (Hudson, Mercer and Lane, 2000'den akt. Hudson, Lane and Pullen, 2005, s. 702). Samuels (1974) okuma akıcılığı sorunlarının okuyucuların zayıf kod çözüme becerilerinden kaynaklandığını ortaya koymuş olmasına karşın, Schrieber (1980) akıcılık zorluklarının yazılı dilde prozodik ipuçlarının olmamasından kaynaklandığından bahsetmiştir (akt. Therrien, 2004, s. 252). Okuma araştırmacıları, akıcı okuma becerilerinde kod çözme ve hız odaklanırken genelde prozodi ihmal edilmektedir.

Zutell ve Rasinski'ye (1991) göre akıcı okuma, kelime tanımaya fazla çaba sarf etmeden otomatik olarak, cümle içindeki anlam ünitelerine dikkat ederek, tonlamaları, vurgulamaları gereken yerlerde doğru uygulayarak yazarın heyecanını ve duygularını, okuma işine yansıtarak yapılan okumadır. Bu yönüyle akıcı okumada prozodiye vurgu yapılmıştır. Prozodik olmayan okumalarda, okuyucu metnin bağlamından kopabilmekte, yazarın duygularına empatik yaklaşamamakta ve anlam oluşturmada zorlanabilmektedir.

Kelimenin seslendirilmesinde vurgu ve tonlamanın doğru yapılması prozodi kavramı ile ilişkilidir. Türkçe sözlükte "Vurgu, durak, ezgi gibi ses bilgisi öğelerinin tamamı" (TDK, 2017) olarak tanımlanan prozodi, Dowhower'e (1991, s. 166) göre konuşmanın ritmik ve tonal özelliklerini tanımlamak için genel bir dil terimidir. Yüksek sesle okumanın amacı yazılı olan bilgiyi başkalarına işittirmektir ve bu işittirme işleminin eksiksiz gerçekleşmesi kelimeleri doğru düzgün söylenmesine bağlıdır (Vassaf, 2003, s. 10). Prozodinin okuyucunun yazılı metindeki boşlukları doldurma yolu olarak tanımlanan sözdizimsel prozodi ve metinden çıkarılması gereken düşünceleri iletirmek için bir araç olarak kullandığı empatik prozodi olmak üzere iki boyutu vardır (Erekson, 2010, s. 81). Sözdizimsel prozodi metnin ahenkli seslendirmesini oluştururken, metni anlamaya yönlendiren empatik prozodidir. Empatik prozode okuyucu metnin içine girer, dilin melodik yapısını kullanarak anlama ulaşabilir.

Prozodi akıcılık ve okuduğunu anlama arasında önemli bir dil bağlantısı sağlayabilir (Miller and Schwanenfluge, 2006, s. 3). Bu sebeple akıcılık ve okuduğunu anlama amaçlarına ulaşılmaya çalışılırken okumanın ritmi ve tonallığına da gerekli özen gösterilmelidir. Ateş'e (2016, s. 209) göre prozodi ve anlama arasındaki ilişkiler ve bu ilişkilerin yönüne dair üç temel yaklaşım şu şekildedir:

- Prozodik okuma okuduğu anlamayı etkiler,
- Okuduğunu anlama prozodik okumayı etkiler,
- Okuduğunu anlama ve prozodi birbirlerini çift yönlü olarak etkiler.

Prozodi "ifade ile okuma" için bir araçtır ve sözlü okuma yetkinliğinin bir yönüdür (Erekson, 2010, s. 80). Cümle içindeki kelimenin gramatik rolü, sözcük dağılımı, kelimelere eklenen son ekler gibi faktörler kelimelerin prozodik olarak seslendirilmesini etkilemektedir (Schwanenflugel and Benjamin, 2017, s. 145-146). Prozodi bilgisindeki eksiklik, sözcük gruplarının anlamsız oluşturulması ya da kelimelerin yanlış ifade edilmeleri sebebiyle anlamada karışıklıklara neden olabilmektedir (Hudson, Lane and Pullen, 2005, s. 703). "Yüksek sesle okumak; görmek, gördüğünü anlamak, anladığını söylenen şeye çevirmek, yerine göre sesi yükseltip alçaltmak ve cümle sonlarında durmak yani dinleyene okunan şeyin ne olduğunu anlatmaktır" (Vassaf, 2003, s. 10). Metinde verilmek istenen duygunun sözlü okuma sırasında aktarımı için prozodinin öğretilmesi oldukça önemlidir. Bu öğretme işlemi eğitimciler tarafından cümleye odaklanma, yardımcı okuma teknikleri ve uygun tonlama konusunda açık talimatlar kullanılarak model olma yoluyla gerçekleştirilir (Rasinski, 2006, s. 704). Öğretmen prozodik okuma sırasında anlam ünitelerine de vurgu yapmalı, metnin vermek istediği duyguya ve mesaja odaklanmalarında öğrencilerine yardımcı olmalıdır. Ayrıca öğrencilerin bağımsız okumaya yönlendirilmeleri de prozodik okumalarını geliştirmeleri için yapılabilecek uygulamalardandır (Yıldırım ve Ateş, 2011, s. 16). Bağımsız okuma sırasında öğrenciler, prozodik okumaya cesaretlendirilmeli, okuma sonrasında metnin anlamına dair açıklamalar yapmaları istenmelidir. Prozodi dilin melodisi olduğu için metindeki önemli cümlelere odaklanma vurgu ve ahenk kümeleri sayesinde daha kolay olmaktadır.

1.1. Araştırmanın Amacı

Bu çalışmada ilkököl 4. sınıf öğrencilerinin prozodik okuma becerileri ile okuduğunu anlama becerileri arasındaki ilişkinin incelenmesi amaçlanmıştır. Bu amaç doğrultusunda aşağıdaki sorulara yanıt aranmıştır:

1. İlkokul 4. sınıf öğrencilerinin prozodik okuma becerileri ve okuduğunu anlama becerileri ne düzeydedir?

- İlkokul 4. sınıf öğrencilerinin prozodik okuma becerileri ile okuduğunu anlama becerileri arasında bir ilişki var mıdır?
- İlkokul 4. sınıf öğrencilerinin prozodik okuma becerileri cinsiyet değişkenine göre anlamlı farklılık göstermekte midir?
- İlkokul 4. sınıf öğrencilerinin prozodik okuma becerileri bir dakikada okudukları kelime sayısına göre anlamlı farklılık göstermekte midir?

2. Yöntem

Bu bölümde araştırmanın modeli, çalışma grubu, veri toplama araçları, verilerin toplanması ile verilerin analiz yöntemleri açıklanmaktadır.

2.1. Araştırmanın Modeli

Bu çalışmada nicel araştırma yöntemlerinden ilişkisel tarama modeli ile desenlenmiştir. Tarama araştırmaları; bir gruba ait özelliklerin belirlenmesi için verilerin toplanmasını amaçlayan çalışmalardır (Büyüköztürk vd. 2011, s. 16). Genel tarama modelinde, çok sayıda elemandan oluşan bir evrende, evren hakkında genel bir yargıya varmak için evrenin tümü ya da ondan alınacak bir grup örnek ya da örneklem üzerinde tarama yapılmaktadır. İlişkisel tarama modeli, iki ve daha çok sayıdaki değişken arasında birlikte değişimin varlığını belirlemeyi amaçlayan tarama yaklaşımına denir. İlişkisel tarama modelinde, değişkenlerin birlikte değişip değişmediği; değişme varsa bunun nasıl olduğu saptanmaya çalışılır (Karasar, 2011). Bu çalışmada sesli okuma prozodisi ile okuduğunu anlama becerisi arasındaki ilişki incelendiği için ilişkisel tarama modeli kullanılmıştır.

2.2. Çalışma Grubu

Araştırmanın çalışma grubunu Bartın ilinin bir ilkokulunda 2016-2017 eğitim öğretim yılında öğrenim gören 25 ilkokul 4. sınıf öğrencisi oluşturmaktadır. Çalışma grubuna ait bilgiler Tablo 1'de verilmektedir.

Tablo 1: Araştırmanın çalışma grubu

Değişken	Alt Değişken	N	%
Cinsiyet	Kız	13	52
	Erkek	12	48
Bir Dakikada Okuduğu Kelime Sayısı	40 ve altı	1	4
	41-60	4	16
	61-80	7	28
	81-100	11	44
	100 ve üzeri	2	8
Toplam		25	%100

Tablo 1'e göre prozodik okuma ölçeği ve okuduğunu anlama testi uygulanan ilkokul 4. Sınıf öğrencilerinden 13'ü (%52) kız, 12'si (%48) erkektir. Bir dakikada okuduğu kelime sayısı 40 ve altı olan 1 (%4), 41-60 arası olan 4 (%16), 61-80 arası olan 7 (%28), 81-100 arası olan 11 (%44), 100 ve üzeri olan 2 (%8) öğrenci bulunmaktadır.

2.3. Veri Toplama Araçları ve Verilerin Toplanması

Çalışmada öğrencilerin prozodik okuma düzeylerine dair verilerin toplanmasında Keskin, Baştuğ ve Akyol (2013) tarafından geliştirilen "Prozodik Okuma Ölçeği" kullanılmıştır. Bu ölçek 15 maddeden oluşmaktadır ve ölçeğin Cronbach's Alpha değeri 0.981 olarak hesaplanmıştır. Ölçekten alınabilecek en düşük puan 0, en yüksek puan ise 60'tır. Zutell ve Rasinski'ye (1991) göre toplam puanın %50'sini alan öğrenciler prozodik olarak yeterli düzeydedir. Öğrencilerin prozodik okuma becerilerinin belirlenmesi amacıyla "Ladesçi" isimli metinden yararlanılmıştır.

Öğrencilerin okuduklarını anlama becerilerinin ölçülmesi amacıyla Sönmez (2017) tarafından geliştirilen Edison Ampulü Buluyor metnine göre hazırlanan Okuduğunu Anlama Testi'nden yararlanılmıştır. Okuduğunu anlama testi 5 çoktan seçmeli, 5 açık uçlu olmak üzere toplam 10 sorudan oluşmaktadır. Testin ayrıricılık indeksi ortalaması 0.56, güçlük indeksi ortalaması 0.50, Cronbach's Alpha değeri ise 0.70 olarak hesaplanmıştır. Test maddelerinin puanlanmasında; çoktan seçmeli sorularda yanlış cevaplar 1, doğru cevaplar 2 puan olarak, açık uçlu sorularda yanlış cevaplar 1, eksik cevaplar 2, doğru cevaplar ise 3 puan olarak puanlanmıştır. Test sonuçlarının analizinde puanlar yüzölçümüne çevrilerek analiz yapılmıştır. Testten alınabilecek en düşük puan 40, en yüksek puan ise 100 olarak hesaplanmıştır.

2.4. Verilerin Analizi

Araştırma sonucunda elde edilen veriler SPSS 18 paket programında analiz edilmiştir. Verilerin analizinde parametrik testlerin sayılıtlarının karşılanabilmesi için genellikle veri sayısının 30'ü üzerinde olması gerekliliğinden (Can, 2014, 25) dolayı nonparametrik testler tercih edilmiştir. Verilere Man Whitney U, Kruskal Wallis analizleri uygulanmış, Spearman's rho katsayısı hesaplanmıştır. Veriler 0.05 anlamlılık düzeyinde test edilmiştir. Ayrıca tanımlayıcı istatistiklerden yararlanılmıştır.

3. Bulgular ve Yorum

Bu bölümde araştırmanın alt problemlerine uygun olarak yapılan analizlerin sonuçları sırası ile verilmektedir.

Araştırmanın ilk alt problemi ilkökul 4. sınıf öğrencilerinin prozodik okuma becerilerinin ve okuduğunu anlama becerilerinin ne düzeyde olduğunu tespiti ile ilgilidir. Çalışma sonucunda prozodik okuma ölçeğinden ve okuduğunu anlama testinden alınan puanların aritmetik ortalaması, standart sapması, aldıkları en düşük puanı ve en yüksek puanı Tablo 2'de gösterilmektedir.

Tablo 2: İlkokul 4. sınıf öğrencilerinin prozodik okuma ölçeği ve okuduğunu anlama testi puanları

	Prozodik Okuma Ölçeği Puanları	Okuduğunu Anlama Testi Puanları
N	25	25
\bar{X}	36,6	64,32
SS	15,25	12,95
Aldıkları En Düşük Puan	6	40
Aldıkları En Yüksek Puan	60	80

Tablo 2'deki veriler incelendiğinde araştırmaya 25 ilkökul 4. sınıf öğrencisinin katıldığı ve öğrencilerin prozodik okuma ölçeğinden aldıkları puanların aritmetik ortalamasının (\bar{X}) 36,6; standart sapmasının (SS) 15,25; aldıkları en düşük puanın 6, aldıkları en yüksek puanın ise 60 olduğu görülmektedir. Öğrencilerin okuduğunu anlama testinden aldıkları puanların aritmetik ortalamasının (\bar{X}) 64,32; standart sapmasının (SS) 12,95; aldıkları en düşük puanın 40, aldıkları en yüksek puanın ise 80 olduğu görülmektedir.

Prozodik okuma ölçeğinden alınan toplam puanın %50'sini alan öğrencilerin prozodik olarak yeterli düzeyde oldukları göz önüne alınarak; araştırmaya katılan öğrencilerin ne kadarının yeterli ne kadarının yetersiz düzeyde olduklarının belirlenmesi amacıyla %50 (30 puan) sınırının altında ve üstünde puan alan öğrencilerin sayısı Tablo 3'te verilmektedir.

Tablo 3: Prozodik okuma becerileri yeterlilik düzeyleri

Puan Sınırı	N	%
<30 puan	7	28
\geq 30 puan	18	72

Tablo 3 incelendiğinde araştırmaya katılan 25 ilkökul 4. sınıf öğrencisinden 7 (%28) tanesinin prozodik okuma beceri düzeyi bakımından yetersiz iken, 18'inin (%72) yeterli olduğu görülmektedir.

Araştırmanın ikinci alt problemi ilkökul 4. sınıf öğrencilerinin prozodik okuma becerileri ile okuduğunu anlama becerileri arasında bir ilişki olup olmadığının tespiti ile ilgilidir. İki değişken arasındaki ilişkinin belirlenmesi amacıyla hesaplanan Spearman's rho katsayısına dair değerler tablo 4'te verilmiştir.

Tablo 4: Öğrencilerin okuma prozodileri ve okuduğunu anlama düzeyleri arasındaki ilişki

	Okuma Prozodisi	
	r	
Okuduğunu anlama düzeyleri		.424**
	p	.035
	N	25

Tablo 4 incelendiğinde okuma prozodisi ve okuduğunu anlama arasındaki ilişkiyi ortaya koymak amacıyla hesaplanan Spearman's rho korelasyon katsayısına göre bu iki değişken arasında zayıf düzeyde, pozitif ve 0.05 manidarlık düzeyinde anlamlı bir ilişki olduğunu görülmektedir ($r = .424$; $p < 0,05$).

İlkokul 4. sınıf öğrencilerinin prozodik okuma beceri puanlarının cinsiyete göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan Mann Whitney U testi sonucu Tablo 5'te gösterildiği gibidir.

Tablo 5: Cinsiyete Göre Prozodik Okuma Becerileri Puanları

Cinsiyet	N	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	U	p
Kız	13	15,38	200,00	47.000	.092
Erkek	12	10,42	125,00		

Tablo 5'teki veriler incelendiğinde ilkököl 4. sınıf öğrencilerinin prozodik okuma beceri puanlarının cinsiyete göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan Mann Whitney U testi sonucunda anlamlı bir farklılık bulunmamıştır [$U = 47.000$; $p > 0,05$]. Bu durum öğrencilerin prozodik okuma becerileri üzerinde cinsiyetin bir etkisi olmadığını ortaya koymuştur.

İlkokul 4. sınıf öğrencilerinin prozodik okuma becerilerinin 1 dakikada okudukları kelime sayısına göre anlamlı farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan Kruskal Wallis testi sonuçları Tablo 6'daki gibidir.

Tablo 6: Bir Dakikada Okudukları Kelime Sayısına Göre Prozodik Okuma Becerileri

Değişken	Alt Değişken	N	\bar{X}	SS	χ^2	p	Anlamlı Fark
1 Dakikada okudukları kelime sayısı	40 ve altı	1	6	-	11.776	.019	41-60/81-100 61-80 / 100 ve üzeri
	41-60	4	23	14,07			
	61-80	7	32,57	11,57			
	81-100	11	43,27	10,52			
	100 ve üzeri	2	56,5	2,12			

Tablo 6'daki veriler incelendiğinde ilkököl 4. sınıf öğrencilerinin prozodik okuma becerilerinin 1 dakikada okudukları kelime sayısına göre anlamlı farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan Kruskal Wallis testi sonucunda anlamlı farklılık bulunmuştur [$\chi^2 = 11.776$; $p < 0,05$]. Anlamlı farklılığın hangi alt değişkenler arasında olduğunu belirlemek amacıyla alt değişkenler arasında Mann Whitney U testi ile ikili karşılaştırmalar yapılmıştır. Yapılan karşılaştırmalar sonucunda 1 dakikada 41-60 arası kelime okuyan öğrenciler ile 81-100 arası kelime okuyan öğrencilerin prozodik okuma becerileri arasında ve 61-80 arası kelime okuyan öğrenciler ile 100 ve üzeri kelime okuyan öğrencilerin prozodik okuma becerileri arasında anlamlı farklılık bulunmuştur.

4. Sonuç, Tartışma ve Öneriler

Okumada otomatiklik çocukların akıcı okuyucular olarak geliştirilmesinde merkezde olmasına rağmen, anlamın korunmasına izin veren, uygun ifade veya tonlama ile okuma yeteneği olan prozodi de ikinci kritik bileşendir (Kuhn, Schwanenflugel and Meisinger, 2010, s. 235). Prozodinin önemini vurgulayan Fodor'a (2002) göre sessiz okuma sırasında bile prozodi okuma materyaline yansıtılmakta ve sözdizimsel sürecin seyrini etkilemektedir. Araştırmalara göre uygun bir prozodiyle yüksek sesle okuyan okuyucular, sessiz okumaları sırasında okuduğunu anlama değerlendirmelerinde daha yüksek puanlara sahip olma eğilimindedirler (Breen et al., 2016).

Bu çalışmada akıcı okumanın kritik bileşenlerinden biri olan prozodi üzerinde durulmuştur. Araştırmada çalışma grubunda bulunan 25 ilkököl 4. sınıf öğrencisinden 7 (%28) tanesinin prozodik okuma beceri düzeyi bakımından yetersiz iken, 18'inin (%72) yeterli olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Öğrencilerin prozodik okuma düzeyleri ile okuduğunu anlama düzeyleri arasındaki ilişkiyi sorgulayan araştırmanın ikinci alt probleminin sonucunda bu iki değişken arasında zayıf düzeyde, pozitif ve 0.05 manidarlık düzeyinde anlamlı bir ilişki olduğu ($r = 0,424$; $p < 0,05$) sonucuna ulaşılmıştır. Benzer olarak Çetinkaya, Ateş ve Yıldırım (2016) 105 lise öğrencisinin katılımı ile gerçekleştirdikleri çalışmalarında prozodik okumanın okuduğunu anlama üzerindeki doğrudan etkisinin anlamlı olduğu sonucuna ulaşmışlardır. Kuhn, Schwanenflugel ve Meisinger'e (2010, s. 237) göre iyi bir prozodik okuma yapmanın (uygun olmayan bir sunuşla karşılaştırıldığında) anlama yeteneğini geliştirmesi mümkündür. Whalley ve Hansen (2006) çalışmalarında okuma gelişiminde prozodik becerilerin önemini vurgulamışlardır. Schwanenflugel et al. (2004) ise çalışmalarında okuduğunu anlama ve prozodik okuma arasında anlamlı bir ilişki olmadığı ancak prozodik okuma ve kelime tanıma arasında ilişki olduğu sonucuna ulaşmışlardır. Miller ve Schwanenflugel (2008) tarafından yapılan çalışmada ise akıcı okumanın bir boyutu olan okuma prozodisi incelenmiştir. Elde edilen sonuçlara göre akıcı okumada prozodinin önemli bir bileşen olduğu ve prozodik okuyan katılımcıların okuduğunu anlamada daha başarılı oldukları belirtilmiştir.

Yapılan araştırmanın diğer alt problemlerinde öğrencilerin prozodik okuma becerileri üzerinde cinsiyetin bir etkisi olmadığı ve prozodik okuma becerilerinin 1 dakikada okunan kelime sayısına göre anlamlı farklılık gösterdiği sonuçlarına ulaşılmıştır.

Araştırmanın sonucunda şu önerilerde bulunulmuştur;

- İlkokulda derslerde yapılan sesli okumaların prozodik olmasına dikkat edilmeli, öğretmenler bu konuda öğrencilerini yönlendirmelidir.
- Ders kitaplarına prozodik okumayı geliştirecek, vurgu ve durak notaları barındıran metinler eklenmelidir.
- Bu çalışmaya 25 ilkokul 4. sınıf öğrencisi dâhil edilmiştir. Daha sonra yapılacak çalışmalar farklı sınıf kademelerinde ve öğretmen adaylarının katılımı ile yapılabilir.

Bu çalışmada öğrencilerin prozodik okumaları okuduğunu anlama düzeyleri, cinsiyet, bir dakika okunan kelime sayısı değişkenlerine göre analiz edilmiştir. Daha sonra yapılacak çalışmalarda öğrencilerin bir ayda okudukları kitap sayısı, prozodik konuşma düzeyleri gibi değişkenler de dâhil edilebilir.

Kaynakça

- Akyol, H. (2006). *Türkçe öğretim yöntemleri*. Ankara: Kök Yayıncılık.
- Ateş, M. (2016). Ortaokul öğrencilerinin prozodik okuma becerileri ile okuma kaygıları arasındaki ilişkinin incelenmesi. *International Journal of Languages' Education and Teaching*, 4(3), 207-216.
- Büyüköztürk, Ş., Çakmak, E. K., Akgün, Ö. E., Karadeniz, Ş., ve Demirel, F. (2011). *Bilimsel araştırma yöntemleri* (8. Baskı). Ankara: Pegem Akademi.
- Breen, M., Kaswer, L., Van Dyke, J. A., Krivokapić, J., & Landi, N. (2016). Imitated prosodic fluency predicts reading comprehension ability in good and poor high school readers. *Frontiers in psychology*, 7, 1026.
- Can, A. (2014). *Spss ile bilimsel araştırma sürecinde nicel veri analizi*. Ankara: Pegem Akademi.
- Çetinkaya, F. Ç., Ateş, S. ve Yıldırım, K. (2016). Prozodik okumanın aracılık etkisi: Lise düzeyinde okuduğunu anlama ve akıcı okuma arasındaki ilişkilerin incelenmesi. *Turkish Studies International Periodical for the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic*, 11(3), 809-820.
- Dowhower, S. L. (1991). Speaking of prosody: Fluency's unattended bedfellow. *Theory Into Practice*, 30(3), 165-175.
- Erekson, J. A. (2010). Prosody and interpretation. *Reading Horizons*, 50(2), 80-98.
- Fodor, J. D. (2002). *Psycholinguistics cannot escape prosody*. Speech Prosody 2002 International Conference, Aix-en-Provence, France
- Güneş, F. (2009). *Hızlı okuma ve anlamı yapılandırma*. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Hudson, R. F., Lane, H. B., & Pullen, P. C. (2005). Reading fluency assessment and instruction: What, why, and how?. *The Reading Teacher*, 58(8), 702-714.
- Karasar, N. (2011). *Bilimsel Araştırma Yöntemleri*. Ankara: Nobel Yayınları.
- Keskin, H. K., Baştuğ, M. ve Akyol, H. (2013). Sesli okuma ve konuşma prozodisi: ilişkisel bir çalışma. *Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 9(2).
- Kuhn, M. R., Schwanenflugel, P. J. ve Meisinger, E. B. (2010). Aligning theory and assessment of reading fluency: Automaticity, prosody, and definitions of fluency. *Reading Research Quarterly*, 45(2), 230-251.
- Miller, J., & Schwanenflugel, P. J. (2006). Prosody of syntactically complex sentences in the oral reading of young children. *Journal of educational psychology*, 98(4), 839.
- Miller, J., & Schwanenflugel, P. J. (2008). A longitudinal study of the development of reading prosody as a dimension of oral reading fluency in early elementary school children. *Reading Research Quarterly*, 43(4), 336-354.
- Rasinski, T. V. (2006). Reading fluency instruction: Moving beyond accuracy, automaticity, and prosody. *The Reading Teacher*, 59, 704-706.
- Schwanenflugel, P. J., & Benjamin, R. G. (2017). Lexical prosody as an aspect of oral reading fluency. *Reading and Writing*, 30(1), 143-162.
- Schwanenflugel, P.J., Hamilton, A.M., Kuhn, M.R., Wisenbaker, J.M., & Stahl, S.A. (2004). Becoming a fluent reader: Reading skill and prosodic features in the oral reading of young readers. *Journal of Educational Psychology*, 96(1), 119-129.
- Sönmez, Y. (2017). *Sesli düşünme stratejisinin ilkokul 4. sınıf öğrencilerinin okuduğunu anlama becerilerine etkisi*. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Bartın Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Bartın.
- TDK. (2017). Türkçe sözlük. 20.11.17 tarihinde [www.tdk.gov.tr] adresinden erişilmiştir.
- Temizkan, M. (2007). *İlköğretim ikinci kademe Türkçe derslerinde okuma stratejilerinin okuduğunu anlama üzerine etkisi*. (Yayımlanmamış doktora tezi). Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Therrien, W. J. (2004). Fluency and comprehension gains as a result of repeated reading: A meta-analysis. *Remedial and special education*, 25(4), 252-261.
- Ulusoy, M., Ertem, İ.S., Dedeoğlu, H. (2011). Öğretmen adaylarının 1-5. sınıf öğrencilerine yönelik hazırladıkları sesli okuma kayıtlarının prozodi yeterlikleri açısından değerlendirilmesi. *Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 31(3), 759-774.

- Vassaf, B. H. (2003). *Öğrenme yetersizliği*. Ankara: Milli Eğitim Bakanlığı Yayınları.
- Whalley, K., & Hansen, J. (2006). The role of prosodic sensitivity in children's reading development. *Journal of Research in Reading*, 29(3), 288-303.
- Yamaç, A. (2015). İlkokul dördüncü sınıf düzeyinde bir öğrencinin sesli okuma akıcılığını artırmaya yönelik bir uygulama. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 23(2), 631-644.
- Yıldırım, K. ve Ateş, S. (2011). Prozodi: anlamayı etkileyen yükselen bir değer mi?. *Türkiye Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 2, 1-27.
- Zutell, J. ve Rasinski, T. (1991). Training teachers to attend to their student's oral reading fluency. *Theory Into Practice*, 30(3), 211.

Summary

Reading is a complex mental skill that affects every aspect of our educational lives. Teaching reading and writing is the dominant learning area in the early years of primary school. Especially 1st year is a year of education in which students learn the letters and learn from letters to syllables, syllables to words and words to sentences. In these years, students spend their energy on word recognition and decoding. In the following years in reading education; teaching fluent reading and reading comprehension are the focus.

Fluent reading is the reading done by reflecting the author's excitement and emotions to the reading work by applying the correct intonations and stresses where necessary, without paying much attention to the word recognition, paying attention to the units of meaning in the sentence. Accurate vocalization, reading speed and prosody are important components of fluent reading.

Reading researchers generally focus on the correct recognition and reading speed of the word in fluent reading studies. Reading prosody is a neglected field. Studies on prosody reveal that reading prosody positively affects reading fluency and reading comprehension. For this reason, prosodic reading education should be given to the students by the educators. Teachers should first model the students how to read prosodic while reading a text. Then the student should do independent reading studies. In these readings, it should be stated that he should pay attention to emphasis and intonations, word groups and clauses in the text.

The aim of this study is to investigate the relationship between the reading comprehension skills and prosodic reading skills of 4th grade primary school students. The research was carried out in relational survey model. The study group of the study consists of 25 primary school 4th grade students in a primary school of Bartın in the 2016-2017 academic year.

In the study, in the collection of data on prosodic reading levels of the students; Prosodic Reading Scale developed by Keskin, Baştuğ and Akyol (2013) was used. This scale consists of 15 items and the Cronbach's Alpha value of the scale was calculated as 0.981. The lowest score that can be obtained from the scale is 0 and the highest score is 60. According to Zutell and Rasinski (1991), students who receive 50% of the total score are prosodically adequate. The text which's name Ladesçi was used to determine the prosodic reading skills of the students. A Reading Comprehension Test developed by Sönmez (2017) was used to measure students' reading comprehension skills. Reading comprehension test consists of 10 multiple-choice, 5 open-ended questions. The mean index of discrimination was 0.56, the difficulty index was 0.50, and the Cronbach's Alpha value was 0.70. The data obtained as a result of the research were analyzed in SPSS 18 package program. Man Whitney U, Kruskal Wallis analyzes and Spearman's rho coefficient were calculated. Data were tested at 0.05 significance level. In addition, descriptive statistics were used.

In this study, 7 (28%) out of 25 primary school 4th grade students in the study group were found to be insufficient in terms of prosodic reading skill level, while 18 (72%) were sufficient. As a result of the second sub-problem of the study which questioned the relationship between prosodic reading levels and reading comprehension levels of the students, it was concluded that there was a weak, positive and significant significance level between these two variables ($r = 0.424$; $p < 0.05$). In the other sub-problems of the study, it was concluded that gender had no effect on students' prosodic reading skills and that prosodic reading skills differed significantly according to the number of words read in 1 minute. As a result of the research, the following suggestions were made;

- *It should be ensured that the voice readings made in the lessons in the primary school are prosodic and teachers should guide their students in this regard.*
- *Texts with emphasis and stop notes should be added to the textbooks to improve prosodic reading.*
- *25 primary school 4th grade students were included in this study. Subsequent studies can be carried out at different grade levels and with the participation of prospective teachers.*
- *In this study, students' levels of reading comprehension, gender, number of words read a minute were analyzed according to variables. In the following studies, variables such as the number of books read by the students in a month and prosodic speech levels may be included.*